

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1249/2020
18.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ 1041/20 од 20.10.2020. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врбасу К 89/20 од 03.07.2020. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 203/20 од 11.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 18.11.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ 1041/20 од 20.10.2020. године и **УТВРЂУЈЕ** да су правноснажним пресудама Основног суда у Врбасу К 89/20 од 03.07.2020. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 203/20 од 11.09.2020. године учињене повреде члана 4. у вези члана 283. став 3. у вези члана 51. став 2. Законика о кривичном поступку и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) Законика о кривичном поступку, у корист окривљеног АА.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу К 89/20 од 03.07.2020. године према окривљеном АА на основу члана 422. став 1. тачка 3) ЗКП одбијена је оптужба да је извршио кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика. На основу члана 265. став 1. ЗКП одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Вишег суда у Сомбору Кж1 203/20 од 11.09.2020. године одбијена је као неоснована жалба ОЈТ у Врбасу, а пресуда Основног суда у Врбасу К 89/20 од 03.07.2020. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости КТЗ 1041/20 од 20.10.2020. године, због повреде члана 4. у вези члана 283. став 3. у вези члана 51. став 2. Законика о кривичном поступку и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2)

Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев и на основу члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП утврди да је правноснажним пресудама Основног суда у Врбасу К 89/20 од 03.07.2020. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 203/20 од 11.09.2020. године повређен закон у корист окривљеног.

Врховни касациони суд је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано Републички јавни тужилац у поднетом захтеву указује да су доношењем побијаних правноснажних пресуда учињене повреде члана 4. у вези члана 283. став 3. у вези члана 51. став 2. Законика о кривичном поступку и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) Законика о кривичном поступку.

Наиме, из списка предмета произилази да је Основно јавно тужилаштво у Врбасу донело наредбу Кео 19/19, Кт 785/18 од 12.09.2019. године којом је одложено кривично гоњење осумњиченог АА због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, и истом наложено да плати новчани износ од 53.240,00 динара на рачун који је прописан за уплату јавних прихода који се користи за хуманитарне или друге јавне сврхе, те да доказ о уплати достави тужиоцу. Такође је у наредби наведено да ако у року од три месеца од дана пријема наредбе не изврши наведену обавезу, против њега ће бити настављен даљи поступак, а ако прихваћену обавезу изврши у складу са наредбом кривична пријава ће у смислу члана 283. став 3. ЗКП бити одбачена. Наведену наредбу окривљени је примио 17.09.2019. године. Дана 13.01.2020. године Основни јавни тужилац у Врбасу је послао захтев Кео 19/19 окривљеном у коме му је тражио да у року од три дана од пријема истог достави доказ да ли је испунио обавезу и уплатио износ од 53.240.00 динара у хуманитарне сврхе како му је то наложено наредбом ОЈТ Врбас од 12.09.2019. године.

Основно јавни тужилац у Врбасу је дана 24.02.2020. године поднео оптужни предлог Кт 785/18 од 24.02.2020. године против окривљеног АА због постојања оправдане сумње да је извршио кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ. Основни суд у Врбасу је дана 03.07.2020. године донео пресуду К 89/20 од 03.07.2020. године којом је према окривљеном АА на основу члана 433. став 1. тачка 3) ЗКП одбијена оптужба да је извршио кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ. У образложењу првостепене пресуде између осталог наведено је да је окривљени последњег дана рока извршио уплату износа од 53.240.00 динара на рачун буџета РС у хуманитарне сврхе, чиме је испунио наложену обавезу тужилаштва и, с обзиром да је испунио обавезе утврђене наредбом Кео 19/19, наступиле су околности које трајно искључују кривично гоњење окривљеног у смилу члана 422. став 1. тачка 3) ЗКП.

Жалбени суд је пресудом Кж1 203/20 од 11.09.2020. године одбио жалбу ОЈТ у Врбасу и потврдио првостепену пресуду, налазећи да је окривљени извршио своју обавезу на начин предвиђен наредбом ОЈТ у Врбасу, која околност трајно искључује кривично гоњење окривљеног.

Одредбом члана 4. ЗКП прописано је да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен (начело *ne bis in idem*).

Одредбом члана 51. став 2. ЗКП прописано је да оштећени има прво да поднесе приговор у року од осам дана од дана када је примио обавештење и поуку из става 1. овог члана. Ако оштећени није обавештен, може да поднесе приговор у року од три месеца од дана када је јавни тужилац одбацио пријаву, обуставио истрагу или одустао од кривичног гоњења.

Одредбом члана 283. став 3. ЗКП прописано је да ако осумњичени у року изврши обавезу из члана 1. овог члана, јавни тужилац ће решењем одбацивати кривичну пријаву и о томе обавестити оштећеног, а одредба члана 51. став 2. законика неће се примењивати.

Имајући у виду напред цитиране одредбе ЗКП, Врховни касациони суд налази да су побијаним правноснажним пресудама учињене повреде члана 4. у вези члана 283. став 3. у вези члана 51. став 2. Законика о кривичном поступку. Ово са разлога јер је у конкретном случају погрешан закључак првостепеног и другостепеног суда да околности које трајно искључују кривично гоњење настају када осумњичени испуни обавезе наложене од стране тужиоца, а не када се донесе решење о одбацивању кривичне пријаве. Примена института одлагања кривичног гоњења из члана 283. ЗКП окончава се доношењем решења о одбацивању кривичне пријаве, што подразумева да се пре доношења наведеног решења не може сматрати да је примењен наведени институт, нити да је поступак обустављен, нити да су наступиле околности које трајно искључују кривично гоњење. Дакле, тек након одлуке поступајућег тужиоца о одустанку од кривичног гоњења услед испуњења обавеза од стране осумњиченог, односно доношења решења о одбацивању кривичне пријаве, може се сматрати да је поступак окончан, а не и пре тога.

Поред тога, по налажењу Врховног касационог суда, основано се захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Ово са разлога јер образложење првостепене и другостепене пресуде, нема разлоге о чињеницама које су предмет доказивања, обзиром да не садрже разлоге о томе због чега испуњење обавезе наложене на основу члана 283. став 1. ЗКП представља околност која трајно искључује кривично гоњење, већ констатују да је испуњењем обавезе наложене од стране тужиоца наступила околност која трајно искључује кривично гоњење, као што не садрже разлоге о вези

између одбацивања кривичне пријаве одлагањем кривичног гоњења и начела *ne bis in idem*.

Стога је Врховни касациони суд, имајући у виду напред наведено, усвојио као основан предметни захтев, те је на основу члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП утврдио да су побијаним правноснажним пресудама Основног суда у Врбасу К 89/20 од 03.07.2020. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 203/20 од 11.09.2020. године учињене повреде члана 4. у вези члана 283. став 3. у вези члана 51. став 2. Законика о кривичном поступку и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) Законика о кривичном поступку, у корист окривљеног АА, при томе не дирајући у правноснажност наведених пресуда.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић